

Børneværnene og kriminalprofylaxen.

Af afdelingslæge JØRGEN RAVN.

I henhold til lov om offentlig forsorg af 20/5-1933 afsnit II § 83 stk. 1, punkt 2 og 3, omfatter børneværnets opgave blandt andet forebyggende foranstaltninger samt opdragelse og forsørgelse af børn udenfor deres hjem. Ved affattelsen af loven må der i høj grad være tænkt på kriminalprofylaxen.

I lovens afsnit II's kapitler VIII og IX angives de nærmere regler for den forebyggende virksomhed samt for opdragelsen og forsørgelsen udenfor hjemmet.

Det er klart, at der måtte gå en del år, inden hele dette lovkompleks blev indarbejdet i det daglige liv og kom til at fungere efter sin hensigt, men endnu 16 år efter, at loven er trådt i kraft, træffer man tilfælde, hvor man må sige, at børneværnene (BV) ikke har magtet opgaven og ikke har gjort den indsats, som børneværnene netop har mulighed for at gøre og burde gøre til tidligt at få sinker eller karakterpåfaldende individer under den rette behandling, således at man havde mulighed for at hindre, at de kommer ud i ungdomskriminalitet og senere bliver idelige kriminelle recidivister.

Jeg har i løbet af forholdsvis kort tid haft lejlighed til at iagttage 3 sådanne tilfælde, som jeg kort skal omtale, og som må siges at være meget illustrerende.

13/8-1948 havde jeg en 17-årig Landbrugsmedhjælper til ambulant, retslig, mental observation. Min diagnose var: psykopatia konstitutionalis? Pubertetsvanskeligheder. Miljøskade.

Tilf. 1, journal nr. 20/1948. F. 1/9-1930.

Begge forældrene er dårligt begavede.

Obs. er født på landet og opdraget i et gårdmandshjem som nr. 2 af 3 søskende. Hjemmet er ret fattigt og forsømt. Efter konfirmationen har han opholdt sig på faderens gård som medhjælper, idet han dog af og til har haft løst arbejde hos nogle naboer. Politiet oplyser dog, at han mest strejfer om i omegnen uden at bestille ret meget, mest interesseret i at gå på jagt.

I 1945 stjal han en jagtriffel, men tiltale blev frafaldet mod inddragelse under børneværnsforsorg. Han fik beskikket tilsyn, men den tilsynsførende fra børneværnet *har aldrig talt med obs. endsige aflagt besøg i hans hjem.*

Han fortsatte sin tilværelse i hjemmet, og det må nærmest betegnes

som dagdriveri. I 1947 tiltalte han påny for tyveri, denne gang af nogle boksehandsker. Tiltale blev igen frafaldet mod fortsat forblivelse under børneværnsforsorg, men heller ikke denne gang så han noget til den tilsynsførende fra BV.

I 1948 blev han igen tiltalt, denne gang for sommerhustyverier i adskillige tilfælde.

Ved undersøgelsen viste det sig, at han ret ofte drak sig fuld, og alle hans lovovertrædelser var begået i beruset tilstand.

Skolen oplyste, at der var dårlige forhold i hjemmet. Han selv var doven, uordentlig, og han rapsede. Intellektuelt hørte han ikke til de dårligste. Præsten oplyste ligeledes, at hjemmet var dårligt, og at han var en kleppert, der mest lavede gale streger, men han var ikke dum.

Ved samtale gør han i og for sig et tiltalende indtryk, men er naiv og noget psykoinfantil, og desuden stærkt pubertetspræget. Han frembyder intetsomhelst psykotisk. Intelligenskvotient (Binet 43): 92.

I erklæringens konklusion foreslår man, at han forbliver under børneværnsforsorg, men anbringes på et ungdomshjem med mulighed for op-
læring i landbrugsarbejdet.

Politimesteren indstillede til statsadvokaten, at han forblev under BV. men anbragtes på et opdragelseshjem, og han blev fra arresten hurtigt overført til et optagelseshjem. Medens sagen blev behandlet i statsadvokaturen, *glemte* hans BV. at forlænge forsorgen udover det 18'ende år, og landsnævnet for børneforsorgen resolverede da, at han måtte udgå af børneværnsforsorg. Han fik derpå en betinget dom og fik beskikket tilsyn af danske værneselskab, hvorefter han fik en plads, men i foråret 1949 blev han atter sigtet for tyveri, og er 10/8-49 dømt til anbringelse i ungdomsfængsel.

25/1-1949 havde jeg som psykiatrisk konsulent ved et amtssygehus lejlighed til at undersøge en 16-årig landbrugsmedhjælper, der var indlagt for enuresis nocturna. Min diagnose var: Inferioritas intellektualis.

Tilf. 2, journal nr. 29448. F. 8/11-1932.

Faderen og en farbroder er drikfældige.

Han er født i en provinsby som søn af en fisker og dennes hustru. Moderen døde, da pt. var 10 år gammel, og siden er han opdraget forskellige steder, blandt andet hos den fordrukne farbroder. Efter skolegangen kommer han i landbrugsplads i nærheden af byen, men opholder sig meget hos faderen, der bor tilleje i et lille værelse, hvor der ofte er drikkegilder. Han var i sin første plads $\frac{1}{2}$ år og får derefter en ny plads, hvor han er 1 år, men hvor man ikke vil beholde ham, da han om aftenen altid driver rundt i byens gader, og når han har penge, drikker han og kommer beruset hjem, hvorefter han ikke er noget værd til at arbejde næste dag. Er han kommet tidlig i seng, er hans arbejde ganske godt.

Han har fået en bøde for gadeuorden.

Ved undersøgelsen viser det sig, at han er tydeligt inferior, han er drenget og noget pjanket af væsen. Intelligenskvotient (Binet 43): 75.

Man er noget betænkelig ved at karakterisere ham som værende åndssvag, da han står lige på grænsen mellem de lavtstående sinker og de i lettere grad åndssvage. Man tilråder sygehuset at søge kontakt med BV. i byen for at få ham anbragt i et fredeshjem, hvor han kunne komme under ordnede forhold, og hvor han kunne blive mentalt undersøgt igen om et år til afgørelse af, om han i virkeligheden ikke hørte hjemme under åndssvageforsorg. Sygehuset ville have ham behandlet med antabus-tabletter, hvad man fraråder.

Det viste sig derpå, at pt. i flere år havde været under forsorg af BV. og havde haft beskikket tilsyn. Sygehusets overlæge tilrådede BV. at få en mentalerklæring fra mig, men BV. reagerede ikke herpå og anbragte ham blot i en anden plads og fik en læge til at give ham antabus-tabletter, som han selv skulle administrere (med en IK. på 75!).

Det sidste tilfælde drejer sig om en mindreårig tjenestekarl fra landet, som jeg havde til ambulant, retslig, mental observation den 16/2-1949. Min diagnose var: Inferioritas intellektualis.

Tilf. 3, journal nr. 11/1949. F. 28/11-1929.

Farmoderen var alkoholist, en farbroder er skizofren. Faderen har i perioder misbrugt alkohol, og en broder er udtalt kriminel (medtiltalt med obs. under nuværende sag).

Obs. er søn af en vejmand og dennes hustru, han er nr. 5 af 8 søskende. Hjemmet må trods faderens periodiske alkoholmisbrug betegnes som værende godt. Efter konfirmationen får han plads på landet som tjenestekarl. Han har ialt haft 8 pladser, nogle meget kortvarige, og i perioder ind imellem ernærer han sig ved løst arbejde. I den sidste tid inden nuværende sag gik han hjemme uden arbejde.

I 1940 var han sigtet for tyveri af en båd, og i 1945 blev han tiltalt for sommerhustyverier (ialt 16 forhold). Tiltale blev frafaldet mod inddragelse under BV., og han får beskikket tilsyn, men han ved ikke, hvem den tilsynsførende var, han har aldrig set vedkommende og hævder, at den tilsynsførende aldrig har aflagt besøg i hans hjem. Han skiftede pladser, som han havde lyst til, uden at BV. greb ind, og fra mange af pladserne gik han i utide.

Der fandtes ingen børneværnsakter, men man fik en udskrift af BV.s protokol, hvor det af nogle kortfattede notater fremgik, at man den 4/9-45 havde besluttet at fjerne drengen fra hjemmet i 3 måneder, men da forældrene oplyste, at han havde en plads, lod man det blive ved det. 3/12-45 noteres, at statsadvokaten har frafaldet tiltale. 9/1-46 (altså efter 4 måneders forløb) noteres, at der ikke er grund til at forlænge forsorgen, hvorfor drengen fritages for forsorg. Han var da 17 år gammel!

Han er nu atter sigtet for sommerhustyperier sammen med broderen, og der er ialt 20 forhold.

Skolen har oplyst, at han var almindelig begavet, han opførte sig godt, og han var let at have med at gøre, men let at lokke. Præsten oplyser, at han var let at have med at gøre, men let at påvirke i dårlig retning.

Moderen oplyser, at han som barn ikke frembød vanskeligheder, men efter konfirmationen blev han sjusket og uordentlig med sin person, han er ligeglad med alt og lader sig påvirke i dårlig retning af uheldige elementer.

Fra hans 8 pladser oplyses næsten samstemmende, at han er slem til at drikke, han betegnes som værende dårligt begavet og kun en middelmådig arbejder. Man kan af oplysningerne se, at han efterhånden er blevet adfærdsmæssigt ringere og ringere. I de første pladser, han har, går det nogenlunde, men efterhånden bliver han mere og mere ustadig, doven, løgnagtig, pralende og hård ved dyrene.

Ved undersøgelsen er han let at komme i kontakt med og typisk synkepræget. Intelligenskvotient (Binet 43): 79. Klinisk virker han nok lidt bedre end hvad kvotienten viser.

Man konkluderer i erklæringen, at han burde have været psykiatrisk undersøgt i 1945 og derefter anbragt på et fredeshjem. Man mener, at han nu, selv om han principielt må siges at være påvirkelig af almindelig straf under sædvanlige former, ikke vil have godt af at komme i et almindeligt fængsel, hvorfor man trods intelligensdefekten tilråder anbringelse i ungdomsfængsel.

Retslægelåget har tilsluttet sig denne erklæring, og ved dom af 9/6-49 er han dømt til anbringelse i ungdomsfængsel.

Disse 3 tilfælde taler for sig selv. I alle 3 tilfælde har børneværnet efter min mening i høj grad forsømt sin opgave. Der er en mulighed for, at de 2 sinker ved anbringelse i fredeshjem kunne være blevet væsentligt stabiliseret, nu er de kun blevet dårligere i adfærdsmæssig henseende. Den ene af sinkerne skulle muligt endda inddrages under åndssvageforsorg. I tilf. 1 drejer det sig muligvis om en psykopati af den holdningsløse type, men han var desuden stærkt pubertetspræget og miljøskadet, så man kan ikke afvise, at han ved passende behandling kunne være blevet stabiliseret og reddet fra at blive kriminel recidivist.

Alle 3 har trods deres unge alder misbrugt alkohol og det i en sådan grad, at de alene af den grund burde have været anbragt i særforsorgsinstitutioner til passende behandling. Nu kan der være fare for, at alkoholmisbruget kan udvikle sig til en kronisk alkoholisme. Behandlingen med antabus i tilf. 2 er ganske misforstået.

At jeg i så kort et tidsrum som $1\frac{1}{2}$ år har haft mulighed for at

undersøge de 3 nævnte tilfælde, tyder på, at de langt fra er enestående fænomener. Det er vel særligt BV. i landkommunerne og de små bykommuner, der øjensynlig ikke magter denne del af deres opgave, idet børneværnsudvalgets medlemmer ikke er klare over, at der her ligger en virkelig opgave af kriminalprofylaktisk art.

Det er et stort spørgsmål, om man ikke burde gå over til at uddanne særligt socialt interesserede mennesker på den sociale skole og ansætte dem som faste tilsynsførende for børneværnene, således at der f. eks. blev ansat nogle stykker i hvert amt, hvor de kunne virke i forbindelse med andre opgaver.

Når man engang får en sinkeforsorg, hvilket må komme, vil sådanne specielt uddannede tilsynsførende blive nødvendige, men allerede nu viser det sig jo tydeligt, at tilsynet ikke kan overlades til tilfældige børneværnsmedlemmer, der slet ikke har nogen uddannelse, og som vanskeligt kan have virkelig forståelse af kriminalprofylaxens uhyre store betydning.

I den svenske kriminalforsorg har man jo netop sådanne tilsynsførende (skyddskonsulenter). Vi må kunne lære noget deraf og tilpasse det efter danske forhold og efter den danske forsorgslov.

Disse 3 tilfælde synes tydeligt at vise, at der her er et punkt, hvor man i høj grad trænger til reformer. Reformerne ville virke med til at søge at begrænse ungdomskriminaliteten og dermed kriminaliteten i det hele. Alle de her refererede unge lovovertrædere vil sikkert også i fremtiden bebyrde domstolene og dermed hele samfundet, hvilket måske kunne være undgået.

Jørgen Ravn.

Förslag om upphävande av den svenska lösdrivarlagen.

Av hovrättsassessor OTTO PETRÉN.

De huvudsakliga bestämmelserna i svensk rätt om behandlingen av lösdrivare finnas i lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling, vanligen kallad lösdrivarlagen. Lagen äger tillämpning dels på envar som sysslolös stryker omkring från ort till annan utan medel till sitt uppehälle, därest icke omständigheterna ådagalägga att vederbörande söker arbete, och dels på den som eljest